

SZOCIÁLIS ISMERETEK TANÁRA (3 FÉLÉV 90 KREDIT)

Indított szakirányok:	-
Képzési terület,	pedagógusképzés
Képzési ciklus:	Mesterképzés (Master, MA)
Képzési forma (tagozat):	nappali levelező
Szakért felelős kar:	Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar
Az intézményi tanárképzési felelős:	Dr. Pusztai Gabriella egyetemi tanár, DSc
Szakfelelős neve:	Rusinné Prof. Dr. Fedor Anita egyetemi tanár
Képzési idő:	3 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	90
Összes kontaktóra száma:	
nappali tagozaton:	1104 óra
levelező tagozaton:	399 óra

Képzési és kimeneti követelmények

Szakkjegyzők: 283/2012. (X.4.) Korm. rendelet; képzési és kimeneti követelmények: 8/2013. (I.30.) EMMI rendelet, és az 5/2023. (VII.27.) KIM rendelet

VII. Szociális szakmai terület

1. Szociális ismeretek tanára szakképzettség

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel a szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles szociális ismeretek tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Social Studies and Social Care

2. A képzési idő

- az 1. § b) pontja szerinti képzésben 3 félév;
- az 1. § c) pontja szerinti képzésben 2 félév.

3. A képzés célja az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában vagy szakképző intézményben a szakmára felkészítő szakmai oktatásban, szakképesítésre felkészítő szakmai képzésben a szakmajegyzők szerinti ágazat - egészségügy és szociális gondoskodás képzési terület - szakmaiban a szociális szakmai tárgyak tanítására, a szakképző intézmény pedagógiai feladatainak, tervezési és fejlesztési feladatainak végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A szociális ismeretek tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a szociális képzési ágazathoz tartozó szakmai tárgyak által közvetített fogalmakat, azok kialakulásának életkori sajátosságait, a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.

- Ismeri a szociális szakmai szaktárgyak tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

- Tisztában van a szociális szakmai tárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.

- Meg tudja határozni a szociálpolitikai beavatkozást igénylő problémákat.

- Ismeri az egyének és családok társadalmi helyzetét meghatározó környezeti, az életmódból fakadó, illetve a szociális helyzetük miatt segítségre szoruló egyének, csoportok élethelyzetéből származó negatív hatásokat.

- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.

- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.

b) képességei

- Képes a szakmai tantárgyak speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.

- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaaorientáció segítésére, a pályaválasztási tanácsadásra, a pályakövetés feladatok ellátására.

- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyaiban egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.

- Képes a szakmai tantárgyakban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni.

- Képes az oktatási-nevelési módszerek alkalmazása során az egyének és családok társadalmi helyzetét meghatározó környezeti, valamint az életmódból fakadó, illetve a szociális helyzetük miatt segítségre szoruló egyének, csoportok élethelyzetéből származó negatív hatások oktatására.

- Képes a szociálpolitikai beavatkozási szintek és módszerek oktatására.

- Képes a pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi.

c) attitűdje

- Demokratikus értékelkötelezettséggel és felelősségtudattal rendelkezik, kész a sajátjától eltérő értékek elfogadására, nyitott mások véleményének megismerésére és tiszteletben tartására.

- Képes a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe venni, tiszteletben tartja a tanulók személyiségét, a családok nevelési szokásait és törekvéseit, támaszkodik az ezekben fellelhető értékekre.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri az emberrel, a társadalmi változásokra vonatkozó, valamint az oktatás társadalmi-gazdasági szerepével kapcsolatos meghatározó tudományos ismereteket.

- Ismeri az oktatás környezetét, valamint a szociális ellátásokat alapvetően meghatározó jogszabályokat.

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.

- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.

- Ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.

- Ismeri a társadalmi hátrányokból, az egyének életmódjából és a családok diszfunkciójából fakadó problémák megoldására vonatkozó módszereket, a szociális helyzet javítására vonatkozó egyéni és társadalmi normákat.

- Ismeri a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit.

b) képességei

- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.

- Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.

- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
- Képes a tanulócsoporthoz szerveződésének, dinamikájának szakszerű feltárására.
- Képes a közös munkát segítő osztálytermi rend és tanulási környezet megteremtésére.
- A gyakorlatok megismerésével képes prevenciós programok tervezésére, kidolgozására és a szakképzésben történő alkalmazására.
- Képes a szociális szakképzés során a szakmai identifikáció kialakítására, a pályaszocializációra, az attitűdformálásra, a kooperatív tanulási kultúra fejlesztésére.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Rendelkezik a pedagógusi, nevelői szerep ellátásához szükséges segítő és fejlesztő beállítódással, kellő szintű toleranciával, empátiával.
- Érzékeny a hátrányos társadalmi helyzetből, a szegénységből, az előítéletektől övezett kisebbségi létből fakadó nehézségekre.
- Személyes példájával és a közösségi viszonyok szervezésével hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók nyitottá váljanak a demokratikus társadalomban való aktív részvételre, a helyi, nemzeti, európai és egyetemes emberi értékek elfogadására.
- Az igazságérzet, az igazságosság, a méltányosság, a szolidaritás, a szubszidiaritás, a közjó és a közösségiség erkölcsi elveinek megfelelő gondolkodásmód jellemzi.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szociális ágazatot meghatározó szakterületet és megérti, közvetíti a szakértelem és a műveltség, a tanulhatóság, a tudás szakmai és a hétköznapi életben való alkalmazása közötti összefüggéseket.
- Ismeri a szakképzés alapvető dokumentumait, jogszabályait.
- Ismeri a szakképzés szakmajegyzékét.
- Ismeri a szociális szakképzés ágazati alapoktatásának és szakirányú oktatásának cél- és feladatrendszerét.
- Ismeri a képzési és kimeneti követelmények alapján kiadott programtervet.
- Ismeri a szakképző intézménynek a szociális szakmák képzési és kimeneti követelményekre, a programtervekre épülő szakmai programját.
- Ismeri a szakirányú oktatás kereteit a szociális ágazatban.
- Ismeri a képzési és kimeneti követelmények alapján a vizsgatevékenységek és a szakmai vizsga értékelésének szempontjait.
- Ismeri a szakmai képzéshez kapcsolódó programkövetelmény nyilvántartásba vételének, módosításának eljárását, a szakmai képzés képzési programja készítésének tartalmi követelményeit.
- Ismeri a szakmai program kötelező és a nem kötelező foglalkozásokon megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható foglalkozások kereteit.

b) képességei

- Képes a szociális ágazat szakmaiban a szociális szakmai tárgyak oktatására.
- Alkotó módon részt tud venni a szakképző intézmény szakmai programjának kidolgozásában, megvalósításában.
- Képes a programtervben meghatározott tanegységek képzési módszereinek tanítás során történő alkalmazására.
- Képes szakszerűen kifejezni magát szóban és írásban.
- Képes az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
- A megszerzett ismereteket kreatív, innovatív módon alkalmazza és bővíti, azt képes a társterületekkel integráltan használni.
- Képes a szakképzésben a tanulók személyiség fejlesztéssel kapcsolatos feladatainak ellátására.
- Képes a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységre.

c) attitűdje

- Megfelelő önismerettel rendelkezik.

- Nyitott az oktatás területén, illetve a szociális ágazatban megjelenő fejlesztések, új eljárások és módszerek iránt, törekszik azok megismerésére.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- A tanításban is képes a szociális szakmák képzési és kimeneti követelményeinek és a programkövetelmények nevelési céljainak érvényesítésére.

- Ismeri a szociális szakma tárgyainak követelményeit, a szakmára felkészítő szakmai oktatás és a szakképesítésre felkészítő szakmai képzés tartalmi szabályozását.

- Ismeri a szakmai tárgyak tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, a digitális tankönyveket, taneszközöket, tanulás-szervezési módokat.

- Ismeri a tanítás-tanulás különböző formáit, mind általános, mind pedig szociális szakképzés szaktárgyi vonatkozásában.

- Ismeri a tanulói tudás különböző formáit, szerveződésének, a fogalomrendszerek, készségek és képességek fejlődési törvényszerűségeit.

- Ismeri a szakképző intézmények minőségirányítási rendszerének elveit.

- Ismeri a tanulói teljesítményekre ható pszichológiai, társadalmi és kulturális tényezőket.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a szakmai program szintjén.

- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.

- Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.

- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.

c) attitűdje

- Rendelkezik a magyar és idegen nyelvű szakirodalom, az idegen nyelvű források olvasásának, interpretációjának, reflexiójának képességeivel.

- A pedagógiai tervezés során együttműködik az iskola más munkatársaival, a szülőkkel, a szakmai gyakorlatokat lebonyolító intézményekkel és a tanulók életében szerepet játszó más szakemberekkel, szervezetekkel.

- Nyitott új tanítási módszerek és eljárások kidolgozására, tudományos eszközöket alkalmazó kipróbálására és az eredmények szakszerű értékelésére.

A tanulás támogatása, szervezése, irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.

- Ismeri a szakmai tantárgyak tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit.

- Ismeri a szakma tantárgyainak oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket.

- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást támogató tanulási környezet megszervezésére. Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a tanulási nehézségek felismerésére.

- Képes a szakmai tárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

- Képes a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.

- Képes az egész életen át tartó tanulás képesség-rendszerének megalapozására, technikáinak gyakoroltatására.

- Képes a szakmai továbbképzés, az önképzés iránti igény és a tanulói önértékelés fejlesztésére.

- Képes részt vállalni az iskola szervezetfejlesztési, innovációs és minőségfejlesztési munkájában.

c) attitűdje

- Empatikus, amelynek alapja, hogy minden tanuló egyedi és komplex tudáskonstrukcióval és kapcsolódó emóciókkal rendelkezik.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Szakszerű tudása van az értékelés funkcióiról, folyamatáról, formáiról és módszereiről.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására.

- Képes a diagnosztikus és fejlesztő értékelés eljárásait rutinszerűen alkalmazni.

- Képes a tanulók számára fejlődésükről, az önértékelést és önbecsülést elősegítő módon a rendszeres és alapos visszacsatolást biztosítani.

- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására vagy önálló eszközök elkészítésére.

- Képes a szakképzés különböző szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg az oktató szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.

- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

- Nyitott az új értékelési formák és eljárások megismerésére és alkalmazására.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások területére és a gondozói tevékenységre jellemző sajátos interperszonális kapcsolatokat és kommunikációs formákat.

- Ismeri a tanulók kommunikációs felkészültségével kapcsolatos mérési módszereket, eljárásokat.

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.

- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

- Ismeri a pedagógus szakma jogi és etikai szabályait, normáit.

- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.

- Tájékozott a szakterületéhez és az oktatói munkához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.

b) képességei

- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra a diákokkal, a szülőkkel, a szakmai tárgyaknak megfelelő szakterületek képviselőivel, a szakirányú oktatás szereplőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal.

- Képes pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív értelmezésére, elemzésére, értékelésére.

- Jól tájékozódik a pedagógiai és szakmai tárgyak szakirodalmában.

c) attitűdje

- Nyitott a konfliktushelyzetek, problémák feltárása, illetve, hogy megoldás érdekében szakmai segítséget kérjen és elfogadjon.

- Kész együttműködni a szakmai tárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival.

- Kész részt vállalni a szakmai tárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával, tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.

- A szakmáját megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

- Nyitott a szociális szakma területén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére és elfogadására, alkalmazására.

– Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

– Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

– Képes a társadalmi és szakmai környezet által preferált értékek közvetítésére, az értékekkel összehangolt autonóm életvezetési stratégiák kialakítására.

– Felelősséggel vállalja és képviseli a szociális szakma értékrendjét, képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit, nyitottan fogadja a szakmailag megalapozott kritikai észrevételeket.

– Munkájában elkötelezett.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi ismeretek

az 1. § b) pontja szerinti képzés tekintetében: legalább 20 kredit

- az alapképzésben megszerzett szakterületi ismereteket bővítő ismeretek;

- a szakmajegyzék szerinti szakma képzési és kimeneti követelményeiben és a programtantervében meghatározott, valamint a szakma ágazata szerinti ágazati alapoó ismeretek, továbbá a közismereti kerettantervben meghatározottak átadáshoz szükséges ismeretek.

A szociális munka és szociálpedagógia alapképzési szakokon megszerzett szakterületi ismereteket bővítő ismeretek:

– Szociális jogi, közigazgatási, szervezési és menedzsment ismeretek: az oktatási rendszerben a köznevelés, a szakképzés, a felnőttoktatás rendszerének szabályozása, családjog, gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló jog, esélyegyenlőség joga, munkavégzés jogi szabályozása, család és életmód, jóléti nagyrendszerek és lokális ellátások, a szociális segítség etikája.

– A szociális szakmák képzési és kimeneti követelményeinek és a programkövetelmények ismerete.

– A szociális szakképzési és továbbképzési rendszer ismerete.

– A szociális szakmákhoz tartozó tantárgyak tanítása-tanulása során alkalmazható tankönyvek, taneszközök, oktatási segédletek ismerete és alkalmazása.

– A tanári munka hatékonysága, a tanár társadalmi, gazdasági és szakmai kapcsolatrendszere, helye az iskolai és az iskolán kívüli nevelő, oktató közösségekben.

– A szociális oktatás, szakképzés rendszere és kapcsolódása más oktatási területekhez, más ágazatokhoz. A szakképzés új irányainak, aktuális problémáinak megismerése. Felnőttoktatással kapcsolatos ismeretek.

– A szociálpolitikai beavatkozást igénylő problémák mikro- és makrokörnyezeti feltételrendszerére vonatkozó elméleti és gyakorlati ismeretek, fejlesztési módszerek.

– A hatékony kommunikáció módszerei tudatos alkalmazásának ismeretei a szociális ellátásban tipikus interperszonális helyzetek kezelésére.

– Társadalomtudományi és pedagógiai kutatási ismeretek.

– A szakképzésben hasznosítható oktatástechnikai eszközök, korszerű információs és kommunikációs technológiák ismeretei.

– A tanári szakképzettségnek megfelelő szociális szakmák speciális szaktantárgyai tanításának metodikai, didaktikai ismeretköre.

4.2.2.2. Szakmódszertani (interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek

– A szociális szakmák képzési és kimeneti követelményeinek, programtantervének ismerete. A programtantervek tanegységeinek metodikai ismeretei és tanítási gyakorlata.

– Tudásterületek közötti összefüggések, a különböző tudományterületi, szaktárgyi tartalmak integrációjának lehetősége.

– Az információszerzéshez, az információ értelmezéséhez, elrendezéséhez és feldolgozáshoz szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) módszertani ismeretek

– A szakmai oktatás tanítása-tanulása során alkalmazható tankönyvek, taneszközök, oktatási segédletek ismerete és alkalmazása.

– Mérési és értékelési eljárások, a képesség- és készségfejlesztés, a tanulási motivációk lehetőségei és módszerei.

– A tanári munka hatékonysága, a tanár társadalmi, gazdasági és szakmai kapcsolatrendszere, helye az iskolai és az iskolán kívüli nevelő, oktató közösségekben.

- A szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményei, szakirodalma, aktuális kérdései. Az adott szakterület társadalomban betöltött szerepe, a szaktárgy tanításának feladatai a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítségével.
- A felnőttoktatás pedagógiai, szociológiai, pszichológiai módszerei és intézményei.
- A tanuló önálló munkájára alapozott elméleti és gyakorlati oktatás: távoktatás, tréningek, atipikus tanítási módszerek. A tutor, a mentor és a tereptanár feladatai és kapcsolata a gyakorlati képzéssel, a gyakorlati képzés követelményeivel.
- Szociális készségek, érzelmi intelligencia fejlesztése, megismertetése és tudatosítása, a kreatív problémamegoldások módszertana: konfliktuskezelési technikák.
- A gyakorlati készségek fejlesztésének általános módszertana.
- A kapcsolatteremtési technikák, kapcsolattartási technikák, segítő technikák, problémamegoldó stratégiák, szociális készségek fejlesztése, megismertetése, tudatosítása és fejlesztése.

5. Gyakorlatok

Az *iskolai gyakorlatok* magukban foglalják az általános tanári és az adott tanári szakképzettséghez, a tanári szerepkörökhöz kapcsolódó gyakorlati ismeretek szerzését, képességek, attitűdök megismerését, gyakorlását, a munkahely világával (iskolai élet, iskolavezetés, szülőkkal való kommunikáció, tanulókkal való egyéni foglalkozás, együttműködés) való ismerkedést, alaptervezés szerzését a tanítási, tanulási, nevelési folyamatok értékelésében, a szakmai fejlesztésekben.

Az iskolai gyakorlatok formái:

a) a képzéssel párhuzamosan, iskolában vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával végzett csoportos pedagógiai és önálló tanítási gyakorlat a tanulók nevelésével, oktatásával és az adott tanárszakhöz tartozó szaktárgyakkal kapcsolatos tanári munka szakos órákon, osztályfőnöki órán, nem szakos órákon történő megfigyelése, elemzése.

b) képzéssel párhuzamos közösségi pedagógiai gyakorlat szünidőben vagy szorgalmi idő alatt is teljesíthető közösségi szolgálat, mely egy adott tanulói korosztály tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének (táboroztatás, szakkörök, érdeklődési körök stb.) szervezési, vezetési, programkészítési, közösségépítési területein nyújt tapasztalatokat;

c) az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat a képzésben szerzett elméleti ismeretekre és gyakorlati tapasztalatokra épülő, gyakorlatvezető mentor és felsőoktatási tanárképző szakember folyamatos irányítása mellett köznevelési intézményben, felnőttképzést folytató intézményben végzett gyakorlat. Az iskola és benne a tanár komplex oktatási-nevelési feladatrendszerének elsajátítása, illetve az iskolát körülvevő társadalmi, jogszabályi környezet, valamint a köznevelési intézményrendszer megismerése.

Területei:

- a szaktárgyak tanításával kapcsolatos tevékenységek,
- a szaktárgyak tanításán kívüli oktatási, nevelési alaptervekenységek,
- az iskola, mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése.

A gyakorlatok teljesítésére kizárólag a Debreceni Egyetem gyakorló- és partneriskoláiban kerülhet sor.

6. Diplomamunka

Tanárszakon III. féléves képzésben szakdolgozatot kell benyújtani és a záróvizsga részeként megvédeni.

A diplomamunka célja annak bizonyítása, hogy a hallgató képes a képzés különböző területein elsajátított tudást integrálni és tanári munkájában alkalmazni. Képes a munkája szempontjából lényeges tudományos- szakirodalmi eredményeket összegyűjteni, azok alapján tanári munkáját önállóan megtervezni és a tanítás vagy pedagógiai feladat eredményességét értékelni. Képes a tanulók teljesítményeiről és fejlődéséről, valamint a tanulási-tanítási folyamatról módszeresen gyakorlati tapasztalatokat gyűjteni és a tényszerű adatokat elemezni, következtetéseket megfogalmazni, valamint az eredményeket saját tanári munkájában alkalmazni.

7. Záróvizsga

A záróvizsga részei:

- Diplomamunka védés
- Felelet a **pedagógia-pszichológia** témaköréből.
- Felelet a **szakmódszertan** témaköréből.

A diplomamunka bemutatása és védése önálló szakmai bizottság előtt történik. A védésre az illetékes karon érvényben lévő eljárás szerint kerül sor, a védés időpontját a kar minden esetben egyezteti a Tanárképzési Központtal és a szaktanszékekkel/intézetekkel.

A záróvizsga akkor eredményes, ha minden részjegy legalább elégséges, különben a szóbeli vizsga érdemjegye elégtelen. Ebben az esetben a következő vizsgaidőszakban csak az elégtelen érdemjegyű részterület(ek)et kell pótolni.

A szociális ismeretek tanára mesterképzésben a záróvizsga része a képzés során készült, a szakmai gyakorlatokat is bemutató és feldolgozó, a tanárjelölt felkészülését, saját fejlődését értékelő dokumentumgyűjtemény, portfólió, amely a tapasztalatok neveléstudományi szempontú, tudományos alaposágú bemutatása, elemzése és értékelése. Bizonyítja, hogy a hallgató képes önreflexióra, a képzés különböző területein elsajátított tudását integrálni és alkalmazni, a munkája szempontjából meghatározó tudományos, szakirodalmi eredményeket, továbbá a tanítás vagy a pedagógiai feladat eredményességét értékelni.

A tanári záróvizsga minősítése az alábbi részjegyek egyenlő súllyal vett átlaga két tizedesre kerekítve:

- portfólióvédés,
- diplomamunka védés (a bemutatást, védést szakmai bizottság minősíti önálló érdemjeggyel),
- pedagógia-pszichológia felelet,
- szakmódszertani felelet

Szociális ismeretek tanára szak mintatanterve
nappali munkarend (3 félév– 90 kredit)

Félév	Tantárgy kódja	Tantárgy neve	Számon-kérés	Kr.	Előfeltétel	Jelleg	Modul	Ea.	Szem.	Gyak.	Területi gyakorlat
1	EKTT-401-01N	A szociálpolitika és a szociális munka időszerű kérdései I.	k	3	-	k	Szakterületi	42		0	
1	EKPT-157-00N	A nevelés pszichológiai alapjai	k	2	-	k	Pedagógiai-pszichológiai	28		0	
1	EKPT-148-00N	A nevelés szociálpszichológiája	gyj	2	-	k	Pszichológiai	0		28	
1	EKPT-158-00N	A tanuló személyiség megismerése	gyj	2	-	k	Pedagógiai-pszichológiai	0		28	
1	EKPT-159-00N	Iskolai tehetséggondozás	gyj	2	-	k	Pszichológiai	0		28	
1	EKTT-280-00N	Nevelésszociológia	k	2	-	k	Pedagógiai-pszichológiai	28		0	
1	EKTT-301-00N	Didaktika	k	2	-	k	Pedagógiai	28		0	
1	EKTT-302-01N	Pedagógiai folyamat I.	gyj	2	-	k	Pedagógiai	0		42	
1	EKTT-303-00N	IKT az oktatásban	gyj	2	-	k	Pedagógiai	0		28	
1	EKTT-304-00N	A különleges bánásmód pedagógiája	gyj	2	-	k	Pedagógiai-pszichológiai	0		42	
1	EKTT-340-00N	Hátrányos helyzetű hallgatók az oktatásban	gyj	2	-	k	Pedagógiai-pszichológiai	0		28	
1	EKTT-278-00N	A tanári pálya komplex kérdései	k	2	-	k	Pedagógiai-pszichológiai	28		0	
1	EKAT-224-00N	Munka-, tűz- és balesetvédelem	gy	1	-	K	Kritérium köv.	14		0	
1	EKIC-134-00N	Idegennyelv a szociális ellátásban (angol) (megjegyzés lsd lentebb)	gy	1	-	K	Szakterületi	0		28	
1	EKIC-135-00N	Idegennyelv a szociális ellátásban (német) (megjegyzés lsd lentebb)	gy	1	-	K	Szakterületi	0		28	
1	EKTT-402-00N	Iskolai szociális munka	gyj	2	-	szv	Szakterületi	0		28	
1	EKTT-400-01N	Szociális ismeretek tanításának módszertana I.	gyj	4	-	k	Szaktanárszertan	0		42	
		Összesen		32				168		350	
2	EKPT-151-00N	A tanárjelölt személyiségfejlesztése	gyj	2	-	k	Pedagógiai-pszichológiai	0		28	
2	EKTT-302-02N	Pedagógiai folyamat II.	gyj	2	-	k	Pedagógiai	0		42	
2.	EKTT-309-00N	Iskolán kívüli gyakorlat	gyj	4	-	k	Szakterületi	0		28	
2	EKTT-400-02N	Szociális ismeretek tanításának módszertana II.	gyj	4	-	k	Szaktanárszertan	0		42	
2	EKTT-401-02N	A szociálpolitika és a szociális munka időszerű kérdései II.	gyj	3	-	k	Szakterületi	0		28	
2	EKTT-341-00N	Kutatások a nevelésszociológiában	k	2	-	k	Pedagógiai-pszichológiai	28		0	
2	EKTT-416-00N	Mérés, értékelés, vizsgáztatás a szociális képzésben	gyj	2	-	k	Szakterületi	0		28	
2	EKTT-404-00N	Szociális ismeretek tanításának gyakorlata (rövid gy.)	gyj	2	-	k	Pedagógiai-pszichológiai	0		0	42

Félév	Tantárgy kódja	Tantárgy neve	Számonkérés	Kr.	Előfeltétel	Jelleg	Modul	Ea.	Szem.	Gyak.	Területi gyakorlat
2	EKPT-146-00N	A tanítási-tanulási folyamat	k	2	-	k	Pszichológiai	28		0	
2	EKTT-279-00N	Családszociológia	gyj	3	-	k	Szakterületi	0		28	
2	EKTT-405-00N	Kísérő szeminárium	gyj	2	-	k	Pedagógiai-pszichológiai	0		14	
		Összesen		28				56		238	42
3	EKTT-417-00N	Kísérő szeminárium szakmódszertan	gyj	4	-	k	Szaktudomány	0		42	
3	EKTT-410-00N	Összefüggő tanítási gyakorlat	gyj	8	-	k	Pedagógiai-pszichológiai	0		0	84
3	EKTT-436-00N	Kísérő szeminárium	gyj	2	-	k	Pedagógiai-pszichológiai	0		12	
3	EKTT-429-00N	Portfólió	gyj	2	-	k	Pedagógiai-pszichológiai	0		14	
3	EKTT-418-00N	Közösségi pedagógiai gyakorlat	gyj	4	-	k	Pedagógia	0		0	28
3	EKTT-419-00N	Szociális ismeretek speciális csoportokkal	gyj	4		k	Szakterületi	0		28	0
3	EKTT-420-00N	Iskolai alapítványok non-profit és for-profit szervezetek az iskolákban	gyj	4	-	sv	Pedagógiai-pszichológiai	0		28	
3	EKTT-430-01N	Diplomamunka	gyj	2	-	k	Szakterületi	0		14	
		Összesen		30				0		138	112
		Mindösszesen		90	0	0	0	80	0	239	100
								224		726	154

Munkavédelem

A Munkavédelem tantárgy kreditértéke 1 kredit, amely a szak képzési és kimeneti követelményében meghatározott, a végbizonyítvány megszerzéséhez szükséges kreditek száma fölött teljesítendő.

Idegennyelv

Az Idegennyelv a szociális ellátásban c. kurzusok közül az egyiket kell felvenni a hallgatóknak.

* A szabadon választható tárgyak listájából a szakterületi modulhoz 2 kreditet, a pedagógia-pszichológia modulhoz 4 kreditet kell teljesíteni. Az oklevél megszerzéséhez összesen 90 kreditet kell teljesíteni az alábbi megosztásban:

- kötelező tárgyak: 84 kredit
- szabadon választható tárgyak: 6 kredit

Kreditek megoszlása

Szakterületi modul kredit értéke: 24 kredit

Tanári felkészítés modul kreditértéke: 66 kredit (ebből szakmódszertan 12 kredit)

Szociális ismeretek tanára szak mintatanterve levelező munkarend (3 félév– 90 kredit)

Félév	Tantárgy kódja	Tantárgy neve	Számokérés	Kr.	Előfeltétel	Jelleg	Modul	Ea.	Szem.	Gyak.	Területi gyakorlat
1	EKTT-401-01L	A szociálpolitika és a szociális munka időszzerű kérdései I.	k	3	-	k	Szakterületi	15		0	
1	EKPT-	A nevelés	k	2	-	k	Pedagógiai-	10		0	

Félév	Tantárgy kódja	Tantárgy neve	Szám- n- kérés	Kr.	Előfeltétel	Jelle g	Modul	Ea. .	Sze m.	Gya k.	Területi gyakorlat
	157-00L	pszichológiai alapjai					pszichológiai				
1	EKPT-148-00L	A nevelés szociálpszichológiája	gyj	2	-	k	Pszichológiai	0		10	
1	EKPT-158-00L	A tanulói személyiség megismerése	gyj	2	-	k	Pedagógiai-pszichológiai	0		10	
1	EKPT-159-00L	Iskolai tehetséggondozás	gyj	2	-	k	Pszichológiai	0		10	
1	EKTT-280-00L	Nevelésszociológia	k	2	-	k	Pedagógiai-pszichológiai	10		0	
1	EKTT-301-00L	Didaktika	k	2	-	k	Pedagógiai	10		0	
1	EKTT-302-01L	Pedagógiai folyamat I.	gyj	2	-	k	Pedagógiai	0		15	
1	EKTT-303-00L	IKT az oktatásban	gyj	2	-	k	Pedagógiai	0		10	
1	EKTT-304-00L	A különleges bánásmód pedagógiája	gyj	2	-	k	Pedagógiai-pszichológiai	0		15	
1	EKTT-340-00L	Hátrányos helyzetű hallgatók az oktatásban	gyj	2	-	k	Pedagógiai-pszichológiai	0		10	
1	EKTT-278-00L	A tanári pálya komplex kérdései	k	2	-	k	Pedagógiai-pszichológiai	10		0	
1	EKAT-224-00L	Munka-, tűz- és balesetvédelem	gy	1	-	K	Kritérium köv.	5		0	
1	EKIC-134-00L	Idegennyelv a szociális ellátásban (angol) (megjegyzés lsd lentebb)	gy	1	-	K	Szakterületi	0		10	
1	EKIC-135-00L	Idegennyelv a szociális ellátásban (német) (megjegyzés lsd lentebb)	gy	1	-	K	Szakterületi	0		10	
1	EKTT-402-00L	Iskolai szociális munka	gyj	2	-	szv	Szakterületi	0		10	
1	EKTT-400-01L	Szociális ismeretek tanításának módszertana I.	gyj	4	-	k	Szaktárgy	0		15	
		Összesen		32				60		105	0
2	EKPT-151-00L	A tanárjelölt személyiségfejlesztése	gyj	2	-	k	Pedagógiai-pszichológiai	0		10	
2	EKTT-302-02L	Pedagógiai folyamat II.	gyj	2	-	k	Pedagógiai	0		15	
2.	EKTT-309-00L	Iskolán kívüli gyakorlat	gyj	4	-	k	Szakterületi	0		10	0
2	EKTT-400-02L	Szociális ismeretek tanításának módszertana II.	gyj	4	-	k	Szaktárgy	0		15	
2	EKTT-401-02L	A szociálpolitika és a szociális munka időszzerű kérdései II.	gyj	3	-	k	Szakterületi	0		10	
2	EKTT-341-00L	Kutatások a nevelésszociológiában	k	2	-	k	Pedagógiai-pszichológiai	10		0	
2	EKTT-416-00L	Mérés, értékelés, vizsgáztatás a szociális képzésben	gyj	2	-	k	Szakterületi	0		10	
2	EKTT-404-00L	Szociális ismeretek tanításának gyakorlata /rövid gy.)	gyj	2	-	k	Pedagógiai-pszichológiai	0		0	20
2	EKPT-146-00L	A tanítási-tanulási folyamat	k	2	-	k	Pszichológiai	10		0	

Félév	Tantárgy kódja	Tantárgy neve	Szám- n- kérés	Kr.	Előfeltétel	Jelle g	Modul	Ea.	Sze m.	Gya k.	Területi gyakorlat
2	EKTT-279-00L	Családszociológia	gyj	3	-	k	Szakterületi	0		10	
2	EKTT-405-00L	Kísérő szeminárium	gyj	2	-	k	Pedagógiai- pszichológiai	0		5	
		Összesen		28				20		85	20
3	EKTT-417-00L	Kísérő szeminárium szakmódszertan	gyj	4	-	k	Szaktárgy	0		15	
3	EKTT-410-00L	Összefüggő tanítási gyakorlat	gyj	8	-	k	Pedagógiai- pszichológiai	0		0	50
3	EKTT-436-00L	Kísérő szeminárium	gyj	2	-	k	Pedagógiai- pszichológiai	0		4	
3	EKTT-429-00L	Portfólió	gyj	2	-	k	Pedagógiai- pszichológiai	0		5	
3	EKTT-418-00L	Közösségi pedagógiai gyakorlat	gyj	4	-	k	Pedagógia	0		0	10
3	EKTT-419-00L	Szociális ismeretek speciális csoportokkal	gyj	4		k	Szakterületi			10	0
3	EKTT-420-00L	Iskolai alapítványok non-profit és for-profit szervezetek az iskolákban	gyj	4	-	sv	Pedagógiai- pszichológiai	0		10	
3	EKTT-430-01L	Diplomamunka	gyj	2	-	k	Szakterületi	0		5	
		Összesen		30				0		49	60
		Mindösszesen		90	0	0	0	80	0	239	80

Munkavédelem

A Munkavédelem tantárgy kreditértéke 1 kredit, amely a szak képzési és kimeneti követelményében meghatározott, a végbizonyítvány megszerzéséhez szükséges kreditek száma fölött teljesítendő.

Idegennyelv

Az Idegennyelv a szociális ellátásban c. kurzusok közül az egyiket kell felvenni a hallgatóknak.

* A szabadon választható tárgyak listájából a szakterületi modulhoz 2 kreditet, a pedagógia-pszichológia modulhoz 4 kreditet kell teljesíteni. Az oklevél megszerzéséhez összesen 90 kreditet kell teljesíteni az alábbi megosztásban:

- kötelező tárgyak: 84 kredit
- szabadon választható tárgyak: 6 kredit

Kreditek megoszlása

Szakterületi modul kredit értéke: 24 kredit

Tanári felkészítés modul kreditértéke: 66 kredit (ebből szakmódszertan 12 kredit)